

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Šimon Daníček.

Dostupné z Metodického portálu www.rvp.cz; ISSN 1802-4785.

Provozuje Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV).

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

Rozkazovací způsob v italštině není žádná věda.

V případě 1. os. mn. č. (my) a 2. os. mn. č. (vy) se rovná oznamovacímu způsobu:

andiamo = jdeme/pojďme, andate = jdete/jděte

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

V případě tykání a vykání je situace následující:

1) pravidelná slovesa končící na *-are*:

-a (parla = mluv)

-i (parli = mluvte)

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

2) pravidelná slovesa na *-ere* a *-ire* + nepravidelná slovesa:

-i – jde o tvar shodný s oznamovacím způsobem (*vendi* = prodáváš/prodej)

-a (*venda* = prodejte)

Pozor! V případě vykání u nepravidelných sloves koncovku *-a* připojují ke tvaru 1. os. j. č. (já) oznamovacího způsobu:

Venga, signore. = Přijďte/pojďte, pane.

Vengo (1.os.j.č.) se změnilo na *venga*.

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

Čtyři slovesa, zřejmě aby zněla důrazněji, se koncového *-i* zbavila (o čemž svědčí apostrof):

udělej = *fa'* (namísto *fai*)

jdi = *va'*

bud' = *sta'*

dej = *da'*

Pozor! Pokud k těmto jednoslabičným rozkazům napojujeme např. zájmena ve 4. pádě (viz kapitola IV), jejich první písmeno se zdvojí (aby byl přízvuk pořád na slovese):

fallo = udělej to

stammi bene = měj se mi hezky

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

A nyní se podívejme na rozkazovací způsob u pomocných sloves *být* (*essere*) a *mít* (*avere*), neboť se tvoří ještě maličko jinak:

sii	abbi	(tykání)
sia	abbia	(vykání)
siamo	abbiamo	(my)
siate	abbiate	(vy)

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

Co se týče zákazu, tvoří se tak, že před rozkaz umístíme non:

Non mastichi. = Nežvýkejte. (vykání)

Non mastichiamo. = Nežvýkejme.

Non masticate. = Nežvýkejte. (2. os. mn. č.)

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

Výjimkou je tykání, u něhož zákaz sestává z *non* a infinitivu:

Non parlare. = Nemluv.

Non fumare. = Nekuř.

Non toccare questo telefonino. = Nešáhej na tenhle mobil.

Non masticare. = Nežvýkej.

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

Pozor! Postavení nejen osobních zájmen v rozkazu či zákazu viz kapitola IV této série.

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

TEST:

- 1) Jdi pryč. (jít pryč = andare via) =
- 2) Kluci, jděte pryč. =
- 3) Slečno, jděte pryč. =
- 4) Pojd'me pryč. =
- 5) Nechod' pryč. =
- 6) Prodej auto. (vendere) =
- 7) Neprodávej to auto. =
- 8) Chodíme tam. (*tam* je v tomto případě *ci*) =
- 9) Pojd'me tam.
- 10) Jdi do háje! (doslova *Jdi do té vesnice.*) =

Italská gramatika VI

– rozkaz a zákaz

ŘEŠENÍ:

- 1) *Va' via.*
- 2) *Ragazzi, andate via.*
- 3) *Signorina, vada via.*
- 4) *Andiamo via.*
- 5) *Non andare via.*
- 6) *Vendi la macchina.*
- 7) *Non vendere la macchina.*
- 8) *Ci andiamo.* (nejde o rozkaz, nýbrž oznamovací větu)
- 9) *Andiamoci.*
- 10) *Va' a quel paese!*